

VILLREINNEMNDA FOR RONDANE OG SØLNKLETEN

PROTOKOLL FRA MØTE 7/2017

Rondane gjestegård, 16.08.2017, kl. 09.00-11.00.

Tilstede:

Kommune	Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer	Møtt
Alvdal	Janne Lunaas		Leif Langodden	
Dovre	Arne Vadet	X	Gunn Jane Ulekeliv	
Folldal	Solvår Brustad Lilleeng	X	Bjørn Brendbakken	
Hamar	Hilde Nyborg Fischer		Erling Alderslyst	X
Nord-Fron	Anne K. Tina Lyslo	X	Jan Roger Bøe Øien	
Rendalen	Arne Hagestrø	X	Silje Mogstad Finstad	
Ringeby	Laila Bårdsløkken		Bjørn Moastuen	X
Ringsaker	Andreas Karlsen	X	Anne Mæhlum	
Sel	Jørund Båtstad	X	Eldri Siem	
Stor-Elvdal	Torstein Storaas	X	Turid Hoffstad	
Sør-Fron	Else Mari Bjørke		Hans Mathias Ulberg	
Øyer	Bjørner Killi	X	Anne Magnhild Braastad Lie	
Åmot	Ole Erik Hørstad		Sissel Frang Rustad	
Sekretær	Marit Vorkinn	X		

SAKER:	
2017/37	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE
2017/38	REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER
2017/39	VERDISKAPINGSPROGRAM FOR NASJONALE VILLREINOMRÅDER
2017/40	OPPSTARTSVARSEL OG PLANPROGRAM- KOMMUNEPLANENS AREALDEL OG SAMFUNNSDEL 2017-2040 STOR-ELVDAL
2017/41	RINGSAKER - MATRIKULERING/FRADELING AV SETERBEBYGGELSE
2017/42	AREALSTØRRELSE FOR HYTTER I NASJONALT VILLREINOMRÅDE
2017/43	RINGSAKER – DISPENSASJON FOR OPPFØRING AV NY SELVBETJENT OVERNATTINGSHYTTE, ØYUNGEN
2017/44	RONDANE OG DOVRE NASJONALPARKSTYRE– ORGANISERT RIDETUR – HJERKINN FJELLSTUE OG FJELLRIDNING AS
2017/45	ÅPEN POST: INNSPILL OG ORIENTERINGER FRA KOMMUNENE

2017/37 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE

Det ble lagt fram en tilleggs sak på møtet; 2017/44: RONDANE OG DOVRE NASJONALPARKSTYRE– ORGANISERT RIDETUR – HJERKINN FJELLSTUE OG FJELLRIDNING AS. Det var enighet om å behandle saken selv om saksframstillingen først ble framlagt på møtet.

Innkalling og sakliste ble deretter godkjent.

2017/38 REFERAT- og ORIENTERINGSSAKER

1. Samarbeidsmøte med villreinutvalgene

På april møtet vedtok villreinnemnda (jfr. sak 2017/30) å ta kontakt med villreinutvalgene i Rondane nord, Rondane Sør og Sølnekletten for å høre om det var interesse for et felles møte i høst. Sekretærene i utvalgene og nemnda møttes for å diskutere et slikt møte 23. mai. Møtedato er som varslet fastsatt til mandag 13. november, og møtested blir Spidsbergseter. Foreløpig program er:

Ordstyrer: Jørund Båtstad

10.00-10.05	Velkommen v. nemndas leder Jørund Båtstad
10.05-11.05	Status og utfordringer i de tre utvalgsområdene v. utvalgslederne <ul style="list-style-type: none">• Sølnekletten (20 min)• Rondane Nord (20 min)• Rondane Sør (20 min)
11.05-11.35	Skrapesyke og kvalitetsnorm for villrein v. Miljødirektoratet (bekreftet)
11.35-11.55	Erfaringer med bruk av drone ved minimumstillingene v. Hans-Petter Ruud
11.55-12.40	Lunch
12.40-13.40	Utvikling i arealbruk (20 min hver) <ul style="list-style-type: none">- Områder som har gått ut av bruk siste 20 årene v. Per Erik Sannes- Utvikling i ferdsel og hyttebygging v. Marit Vorkinn- Behov for helhetlige sti- og løypeplaner v. Asgeir Murvold
13.40-13.55	Hva gjør Planrådet for å følge opp utviklingen i arealbruk? v. Dag Rønning, fylkesordfører i Hedmark og leder av Planrådet (ikke bekreftet)
13.55-14.05	Beinstrekk
14.05-14.25	Bestandsutvikling og forsvinning av dyr – mulige årsaker og kunnskapsbehov v. Hans Petter Ruud
14.25-15.10	Diskusjon i grupper om bestandsutvikling: Hva trenger vi av ny kunnskap? Kaffe og kake.
15.10-15.25	Kan HiH, Evenstad, bidra til å løse kunnskapsbehovet? (ikke bekreftet)
15.25-15.30	Oppsummering v. Jørund Båtstad

2. CWD/Skrantesjuka

Tiltak iverksatt av nasjonale myndigheter:

- SNO patruljerte grenseområdet mellom Nordfjella og Filefjell tamreinlag innenfor en 2 km sone fra vegen (fram til juni)
- Midlertidig gjerde ble satt opp langs rv. 52 i Hemsedal
- Permanent gjerde vil bli satt opp på strategiske steder
- CWD-forskrift med forebyggende tiltak som gjelder alle hjortedyr (bl.a. forbud mot å legge ut saltstein til ville dyr)
- Sone-forskrift for Nordfjella- og Selbu-området (forbud mot all saltstein, forbud mot å ta ut slakteavfall mm., prøvetaking av alt felt hjortevilt)
- Omfattende prøvetaking (foreslått 20.000 prøver)
- Uttak av villreinen i Nordfjella. Utvida jakt høsten 2017 (tredobla kvote) + andre tiltak vinteren 2017/2018 (statlig jakt).

I juni ble det påvist et nytt tilfelle av skrantesjuka i Nordfjella. Bukken ble fjernet av SNO.

Informasjon om skrantesjuka er nå samlet på: <http://www.hjortevilt.no/skrantesjuka/>

Tilleggsinformasjon: Miljødirektoratet sendte 16. august melding om at det er mistanke om at ytterligere to dyr er smittet av skrantesjuka i Nordfjella.

3. Følgeprosjekt i Rondane villreinområde: Villrein, ferdseil og forvaltning

Prosjektet hadde oppstartmøte 21. juni.
Jørund Båtstad orienterer.

Jørund Båtstad representerer nemnda i styringsgruppa. Referat fra møtet sendes ut pr. mail.

4. Uttak av ulv i villreinområder i Rondane – kopi av brev (6.6.17) fra Vulufjell fjellstyre til Miljødirektoratet

Vulufjell fjellstyre uttrykker bekymring for at en økende forekomst av ulv vil bety en alvorlig trussel for villreinstammen i Rondane. Fjellstyret ber om at Fylkesmannen og Miljødirektoratet følger utviklingen nøye, og at alle relevante tiltak blir iverksatt for å unngå at ulven får innpass i leveområdet til villreinen.

Det ble reist spørsmål om ikke nemnda burde uttale seg i saken også. Villreinutvalget i Rondane Sør gjennomfører i sommer et prosjekt der de går med kadaverhund for å forsøke å finne kadaver. Nemnda bør avvete denne dokumentasjonen og strukturtellingene for nordlige deler av Rondane Sør, for å ha et så godt kunnskapsgrunnlag som mulig for å belyse saken.

5. Strømframføring til Lauvåsen (Stor-Elvdal kommune)

Nemndas sekretær fikk en henvendelse om framføring av strøm til hyttefeltet i Lauvåsen. Den foreløpige traséen var lagt midt gjennom områder som i den nye rapporten fra Fampen er viktige villreinområder. Det ble tatt kontakt med Eidsiva Nett som vil stå for en evt. strømframføring. De opplyste at strømframføring forutsetter 100 interessenter. Selv etter to henvendelser til aktuelle hytteiere, hadde bare 70 meldt seg. Eidsiva Nett anså derfor at sannsynligheten var liten for at prosjektet ble gjennomført. Traseen som var inntegna var helt foreløpig, og de ville gjerne ha nemnda med på en diskusjon om linjeframføring tidlig i prosessen, dersom planen likevel skulle bli realisert.

6. Stolpejakt på Venabygdsfjellet

Nemndas sekretær fikk en henvendelse om at Venabygdsfjellet Vel for sommeren 2017 hadde satt ut stolper for stolpejakt så langt inn i fjellet som Muen og Bølhøgden. To av stolpene er inne i Rondane nasjonalpark, og dermed søknadspliktige til nasjonalparkstyret. Nasjonalparkforvalterne var ikke kjent med saken, men vil følge opp.

7. Klopping innenfor Høvringen

Nemndas sekretær fikk en henvendelse om at det var i ferd med å bli lagt kraftige klopper over ei myr innenfor Høvringen, på sti til Langtjønnet. Formålet er sannsynligvis å bedre sykkelmulighetene. Nemndas sekretær tok kontakt med Sel Fjellstyre som følger opp saken.

8. Tilrettelegging av gang- og sykkelsti sør for Formokampen (jfr. sak 2016/5)

Saken var oppe i Sel Formannskap 27.06. Rådmannen foreslo å gi tillatelse til tiltaket på følgende vilkår for stien fra Putten/Skarseter til grense Rondane nasjonalpark:

1. Bredden på stien må reduseres til maksimalt 1 meter.
2. Deler av påkjørt grus må fjernes.
3. De deler av stien som fjernes må revegeteres med stedege masser.
4. Frist for å gjennomføre tilbakeføringstiltakene av stien settes til 01.11.17.

Saken ble utsatt.

9. Oversendte vedtak fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre (iltak som er i samsvar med verneforskriftene/der nemnda ikke er bedt om uttale, sakene sjekkes for evt. klage)

Se vedlegg.

10. Forenkla behandling (saker med liten betydning for villreinen i nasjonalt villreinområde/ nær nasjonalt villreinområde - kun kort mail til kommunen etter godkjenning fra leder og nestleder)

- Oppstart av revisjon av beitebruksplan, Ringebru, mail: «Villreinenemnda for Rondane og Sølknletten vil be om at plassering av saltsteiner blir et tema i planen, både i forhold til registreringer og tiltaksplanen. Salt som legges ut for husdyr tiltrekker også villreinen og andre hjortedyr. Området rundt saltplassen kan bli svært opptrekket, og i perioder med regn kan det bli gjørmete. Det er mistanke om at slik saltplasser bidrar til spredning av klauvråte. Aktuelle tiltak for å motvirke dette er å plassere saltsteinen på fast mark og å flytte saltplassene hvert år, f.eks. i et trekant-mønster».
- Statnett SF kom 4. juli med en forespørsel om å grave ned topplina på 300 kV-ledning mellom Bøsetra og Akselvola i Øyer kommune, pga. problemer med ising. Anleggsperiode: 1.8.17 – 1.9.17. I anleggsperioden vil det bli benyttet gravemaskin (max 3,5t, dvs. minigraver) og ATV med henger. Pga. ferietid var det ikke mulig å få til et AU-møte på kort varsel. Det ble konferert med Øyer Fjellstyre, som ikke hadde motforestillinger, før følgende mail ble sendt: «Pga. svært kort «høringsfrist» har det ikke vært mulig å sammenkalle verken nemnda eller arbeidsutvalget for Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten. Saken er imidlertid gjennomgått av nemndas leder og sekretær, som mener at arbeidet kan gjennomføres som planlagt, uten vesentlige forstyrrelser for villreinen i området. Av hensyn til villreinjakta anbefales det å starte gravingen fra øst».

11. Planer mottatt for høring som ikke er behandlet (saker med liten betydning for villreinen i Rondane - manglende behandling godkjennes av leder og nestleder)

- Rendalen kommune: Søknad om flytting av stabbur (utviklingssone, sone 4, dalbotn)
- Alvdal kommune: 2 saker om nydyrking (utviklingssone, sone 4, dalbotn)

12. Forespørsel om behandling av sak

En byggesaksbehandler fra Ringsaker kommune henvendte seg i mai til sekretæren om en sak i buffersona som gjaldt vedlikeholdsarbeider på ei hytte med bl.a. skifte av tak. Saken ble presentert som en byggesak, ikke en plansak. Sekretæren svarte da pr. mail at «Jeg ser ikke at dette er en sak villreinnemnda trenger å uttale seg til, dersom det er snakk om å vedlikeholde eksisterende hytte (ikke utvidelser), og det ikke er snakk om å etablere nye overnattingsplasser, eller aktivitet som vil kunne medføre økt ferdsel innover i villreinens leveområder».

Sekretæren har imidlertid i juli fått tips om at hytta ble revet og at en ny hytte er satt opp. Dette skulle da ha vært dispensasjonsbehandlet. Pga. ferie har det ikke vært mulig å få tak i byggesaksbehandleren i Ringsaker, men mail er sendt med spørsmål om de opplysningene vi har fått er riktige, og hvordan kommunen vil følge opp saken.

Tilleggsinformasjon: Ringsaker kommune har meldt tilbake at dersom opplysningene som er framkommet i media er riktige, vil kommunen be om at det sendes en ordinær dispensasjonssøknad.

FORSLAG TIL VEDTAK

Referat- og orienteringssakene tas til etterretning.

VEDTAK

Referat- og orienteringssakene tas til etterretning. Vedtaket var enstemmig.

2017/39 VERDISKAPINGSPROGRAM FOR NASJONALE VILLREINOMRÅDER

SAKSOPPLYSNINGER

Miljødirektoratet lyste 15. juni ut midler i det nye verdiskapingsprogrammet for nasjonale villreinområder:

«Det er foreløpig satt av 5 millioner kroner årlig til programmet, som vil omfatte 61 kommuner i 11 fylker som har areal innenfor de nasjonale villreinområdene. Programmet vil åpne for noen større hovedprosjekter som kan strekke seg over flere år, og kan bestå av flere ulike delprosjekter og tiltak.

...

Den verdimeslige økningen skjer ikke alltid i pengemessig forstand. For eksempel vil en miljømessig verdiskaping for villreinen kunne skje dersom menneskeskapte barrierer reduseres eller fjernes, slik at villreinen kan gjenoppta gamle trekkruer og få økte beitemuligheter. Når dette kombineres med tilrettelegging av nye attraksjoner og kanalisering av ferdsel til lite sårbare områder, har en et typisk "vinn-vinn-prosjekt" som vil være i kjernen av hva programmet sikter mot.»

<http://www.miljodirektoratet.no/no/Nyheter/Nyheter/2017/Juni-2017/Nytt-verdiskapingsprogram-for-nasjonale-villreinomrader/>

Nemnda vedtok på møtet i april (jfr. sak 2017/25) at dersom det ble utlyst slike midler, skulle nemnda kontakte miljøer innen skolesektoren som tidligere har søkt om tiltaksmidler, for å se om det var mulig å få til en prosjektsøknad som omfattet skole/villrein. Da prosjekutlysingen kom ble det derfor tatt kontakt med Dombås skole, Sel ungdomsskole og Follidal skole, samt Norsk Villreinsenter Nord, som alle var interessert i å se om det kunne være mulig å få til en felles søknad om «Morgendagens beslutningstakere». Miljødirektoratet ble deretter kontaktet om en evt. søknad. Beskjeden fra Miljødirektoratet var dessverre at en slik søknad ikke var omfattende nok i forhold til programmets målsettinger, selv om ett av tre delmål for programmet er «å utvikle og spre kunnskap om villreinen og villrein fjellet til ulike målgrupper».

Sekretæren har hatt kontakt med Oppland fylkeskommune, som er i ferd med å utarbeide en søknad knyttet til DNT-hytta Gråhøgdbu i Ringeby kommune. Søknadsfristen for programmet er allerede 1. september, og det er utfordrende å få utarbeidet en søknad og få etablert samarbeidsrelasjoner i ferieperioden på sommeren. Oppland fylkeskommune har ved tidspunktet for utsendelse av denne møteinnkallingen kommet relativt kort i arbeidet med en søknad. Villreinnemnda kan imidlertid bli bedt om å støtte en slik søknad. Pga. tidsfristene blir det ikke mulig å behandle dette som en styresak, slik at leder bør få en fullmakt til evt. å gi tilslutning til et prosjekt på vegne av nemnda.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten er i prinsippet positive til å støtte en søknad knyttet til flytting av DNTs selvbetjeningshytte Gråhøgdbu i Ringeby kommune. Leder av nemnda gis fullmakt til å støtte en slik søknad, etter en vurdering av søknadens innhold.

STYRETS BEHANDLING

Styret beklaget sterkt at det ikke var mulig å sende en søknad på opplæringstiltak mot skolene. Styret mener at fagrapporter som er utarbeidet i den seinere tida viser at mulighetene for *økonomisk* verdiskaping av villrein er begrensa utenom jakt og utvikling av tilbud knyttet til dette. For å skape legitimitet for å ivareta villreinen er det viktigere med prosjekter for å spre kunnskap både til skoleelever og allmenheten generelt, enn prosjekter retta mot økonomisk verdiskaping.

Det ble diskutert om det var mulig for villreinnemnda å dra i gang et prosjekt retta mot opplæring i skolene likevel. Både Dombås skole, Sel Ungdomsskole og Norsk Villreinsenter Nord har hatt slike prosjekter i flere år, og har erfaringer en kan bygge videre på. Også fjellstyrene kan bidra med kompetanse. Utfordringen vil være finansiering.

Det ble også diskutert hvordan nemnda ellers kan fremme villreininteressene. På befaringen dagen før, langs Vinjevegen, ble ideer om «frivillig fjellvern» med innløsning av godkjente, men ikke bebygde hyttetomter diskutert. Befaringen langs Vinjevegen illustrerte at det ville være mulig også med andre tiltak for å sikre/bedre forholdene for villreinen, som alternativ vinterveg til hyttene på Lauvåsen, dersom en hadde ressurser til å gjennomføre tiltakene. Kommunene alene kan imidlertid ikke forventes å ta ansvaret for slike tiltak, her må staten ta et ansvar for å bevare en viktig felles naturarv. Torstein Storaas er villig til å skrive en kronikk om disse utfordringene som vi forsøker å få inn under «Ytring» enten i Aftenposten eller NRK. Leder og sekretær bidrar med kommentarer.

VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten er i prinsippet positive til å støtte en søknad knyttet til flytting av DNTs selvbetjeningshytte Gråhøgdbu i Ringebu kommune. Leder av nemnda gis fullmakt til å støtte en slik søknad, etter en vurdering av søknadens innhold.

På nemndas første møte i 2018 blir det etter ordinært styremøte en idedugnad for undervisningsopplegg om villrein rettet mot skolene i nemndas område. Dombås skole, Sel Ungdomsskole, Follidal skole og Norsk Villreinsenter Nord inviteres for å presentere erfaringer og ideer.

Torstein Storaas skriver utkast til kronikk om behov for statlige midler til forebyggende/avbøtende tiltak for å ivareta villreininteressene. Leder og sekretær bidrar med kommentarer.

Vedtaket var enstemmig.

2017/40 OPPSTARTSVARSEL OG PLANPROGRAM- KOMMUNEPLANENS AREALDEL OG SAMFUNNSDEL 2017-2040 STOR-ELVDAL

SAKSOPPLYSNINGER

Stor-Elvdal kommune har varslet oppstart av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og lagt forslag til planprogram for kommuneplanenes samfunnsdel og arealdel 2017-2040 ut til offentlig ettersyn. Villreinnemnda har ikke fått saken oversendt fra kommunen, men har blitt gjort oppmerksom på ettersynet fra andre. Villreinnemnda er heller ikke nevnt på listen over høringsparter.

Planprogrammet lister opp en rekke problemstillinger for arealbruken i kommunen, bl.a.:

- Hvordan sikre en best mulig balanse mellom bruk og vern av utmarka?
- Hvilke prinsipper bør ligge til grunn for utbygging i utmarka?
- Hvordan kan utmarka utnyttes bedre som næringsveg?
- Hvordan kan kommunen kan jobbe mer aktivt for at flere skal velge å ha hytte i Stor-Elvdal, herunder mulighet for å benytte hytta som bolig og flytte hit? Sentrumsnære hytter er her nevnt som eget punkt.
- Hvilke krav skal kommunen stille til infrastruktur og nye utbyggingsområder, samt ved eventuell endring fra lav til høystandard hyttefelt?
- Hvilke prinsipper skal legges til grunn for utvikling av områder for fritidsbebyggelse (størrrelse, fortetting, blanding av bolig og fritidsbolig, benytte fritidsbolig som hus)?
- Definere handlingsrommet i forhold til blant annet villrein, naturreservater og flom.

Under utredningsbehovene nevnes bl.a.

- Behov for å kartlegge tomtereserver for hyttebygging.
- Friluftslivkartlegging.
- Sti- og løypeplan.

VURDERING

Kommunen peker i planprogrammet på behovet for å definere handlingsrommet i forhold til villrein. Hoveddrammene for handlingsrommet er fastsatt gjennom Regional plan for Rondane og Sølknletten. I Stor-Elvdal er imidlertid et betydelig areal avsatt som observasjonsområde, fordi kunnskapen om villreinsens arealbruk var mangelfull på det tidspunktet planen ble vedtatt (2013).

I 2015 ble det derfor igangsatt et prosjekt for å klargjøre status for reinsens bruk av Fampenområdet. Prosjektgruppa som har utredet villreinsens arealbruk i området ferdigstilte sin rapport i år: Jordhøy, P., Ruud, H. P. og Lie, T. 2016. Villreinen i Rondane sørområde – Fampen - NINA Rapport 1300. (<https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/2443206>). Rapporten viser at Fampen-området har stor betydning for villreinen i Rondane. Området brukes av alle typer dyr, særlig i barmarksesongen, men de høyereliggende snaufjellsområdene har de siste årene også vært brukt på sein vinteren. Observasjoner av flokker som trekker inn i området på sein vinteren viser en økende forekomst av dyr her i perioden 2009-2017. Rapporten konkluderer med at: «*Ut frå desse kjensgjerningane og prosjektet sine dokumenterte resultat, vil det kunne vera legitimt å tilrå at større delar av Fampenområdet får same verdistatus som sentralområda lengre inne i Rondane (nasjonalt villreinområde)*». Det er viktig at kommunen legger denne nye kunnskapen til grunn for utarbeidelsen av den nye arealdelen i kommuneplanen.

I regionalplanen er to områder avsatt som «Utviklingszone i randområdene, sone 3». Nemnda minner om at også utviklingssonene er hensynssoner i randsona til nasjonalt villreinområde. Også i disse områdene skal det tas hensyn til villrein, selv om utvikling i lokalsamfunnet skal tillegges vekt. (Jfr. planbeskrivelsen for regionalplanen avsnitt 3.1.2 s. 17).

For Rondane som helhet genererer fritidshus mye ferdsel inn i villreinsens leveområder, og er konfliktfylt i forhold til villreinsens arealbruk. Når et planforslag skal sendes på høring, er det derfor viktig at forslaget inneholder en samlet oppsummering av de ulike endringsforslagene som er knyttet til fritidsbebyggelse, og hvilken *totalbelastning* dette vil utgjøre for ferdsel inn i villreinsens leveområder (jfr. naturmangfoldlova § 10). Å konsekvensutrede enkeltområder og -tiltak i forhold til villreinsens leveområder er ikke tilstrekkelig. En samlet oppsummering bør inneholde antall

eksisterende hytter, tomtereserve (godkjente, ikke-bebygde tomter), potensiell arealutvidelse for eksisterende hytter og antall planlagte nye hytter.

Når det gjelder maksimalstørrelser for hytter, er erfaringen med regionalplan for Rondane-Sølnkletten at maksimalstørrelser blir oppfattet som tillatt størrelse, uansett om det er presisert i bestemmelsene at det skal foretas en konkret vurdering. Det anbefales derfor at kommunen vurderer å differensiere maksimalstørrelsen i ulike områder i kommuneplanprosessen.

Planprogrammet nevner så vidt muligheten for sentrumsnære hytter. Dette vil være en løsning som sannsynligvis vil gi større lokaløkonomiske effekter gjennom større bruk av lokalt servicetilbud, og mindre negative effekter i forhold til ferdsel inn i villreinens leveområder. Villreinnemnda oppfordrer kommunen til å vurdere slike sentrumsnære hytteområder, samt å se på mulighetene for å «flytte» tomtereserver som ligger nær villreinens leveområder nærmere sentrum.

Det er også positivt at kommunen vil utarbeide en sti- og løypeplan. Dette er et viktig virkemiddel i å kanalisere ferdsel vekk fra villreinens leveområder.

Stor-Elvdal kommune er ellers flinke til å sende over planer og dispensasjonssaker til villreinnemnda for høring. At nemnda ikke er kommet med på listen over høringsparter for kommuneplanarbeidet er derfor sannsynligvis en glipp. Nemnda bør imidlertid gjøre oppmerksom på at de skal ha slike planer til høring.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinen i Rondane-området er under sterkt press, og villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten vil oppfordre kommunen til å legge dette som et hovedpremiss for kommuneplanarbeidet. Det er bl.a. viktig at kommunen legger den nye kunnskapen om villreinens bruk i Fampen-området til grunn for utarbeidelsen av arealdelen i kommuneplanen (Villreinen i Rondane sørområde – Fampen - NINA Rapport 1300).

Nemnda oppfordrer også kommunen til å vurdere muligheten for sentrumsnær hytteutbygging, som alternativ til hyttebygging i fjellområdene. Det er positivt at kommunen vil utarbeide en sti- og løypeplan, og en bør i denne planen se på mulighetene for å kanalisere ferdsel bort fra villreinens leveområder.

Når forslaget til ny kommuneplan sendes på høring, er det viktig at forslaget inneholder en samlet oppsummering av de ulike endringsforslagene som er knyttet til fritidsbebyggelse, og hvilken *totalbelastning* dette vil utgjøre for ferdsel inn i villreinens leveområder (jfr. naturmangfoldlovas §10).

Villreinnemnda tilrår også at kommunen differensierer maksimalstørrelsen på fritidseiendommer i ulike områder i kommuneplanprosessen

Villreinnemnda ber om å bli satt på listen over høringsparter.

STYRETS BEHANDLING

Befaringen dagen før langs Vinjevegen synliggjorde hvor sårbart villreintrekket ut i Fampen-området er. Det ble derfor foreslått en tilføyelse om at kommunen må være særlig oppmerksom på denne utfordringen.

VEDTAK

Villreinen i Rondane-området er under sterkt press, og villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten vil oppfordre kommunen til å legge dette som et hovedpremiss for kommuneplanarbeidet. Det er bl.a. viktig at kommunen legger den nye kunnskapen om villreinens bruk i Fampen-området til grunn for utarbeidelsen av arealdelen i kommuneplanen (Villreinen i Rondane sørområde – Fampen - NINA Rapport 1300). Rapporten viser at Fampen-området er et svært viktig område for villreinen i Rondane Sør. Det er særlig viktig å unngå inngrep/tiltak som hindrer trekk ut og inn av Fampen-området ved Imsdalsvola og mot Skjerdingsgen.

Nemnda oppfordrer også kommunen til å vurdere muligheten for sentrumsnær hytteutbygging, som alternativ til hyttebygging i fjellområdene. Det er positivt at kommunen vil utarbeide en sti- og løypeplan, og en bør i denne planen se på mulighetene for å kanalisere ferdsel bort fra villreinens leveområder.

Når forslaget til ny kommuneplan sendes på høring, er det viktig at forslaget inneholder en samlet oppsummering av de ulike endringsforslagene som er knyttet til fritidsbebyggelse, og hvilken *totalbelastning* dette vil utgjøre for ferdsel inn i villreinens leveområder (jfr. naturmangfoldlovas §10).

Villreinnemnda tilrår også at kommunen differensierer maksimalstørrelsen på fritidseiendommer i ulike områder i kommuneplanprosessen

Villreinnemnda ber om å bli satt på listen over høringsparter.

Vedtaket var enstemmig.

2017/41 RINGSAKER - MATRIKULERING/FRADELING AV SETERBEBYGGELSE

SAKSOPPLYSNINGER

Ringsaker kommune har en rekke saker for tida om matrikulering av seterbygninger i Furnes Almending. Matrikulering vil si at seterbygninger som er en del av en landbrukseiendom blir en egen eiendom, her på punkt feste. Begrunnelsen for oppretting av punkt feste er at seterdriften er nedlagt. Ifølge Almenningslova kan setereierne beholde husene under forutsetning av at det opprettes et feste på ei passende tomt som husene står på. Det kan imidlertid ikke opprettes punkt fester som er i strid med arealformålet i kommuneplanen (§Pbl §26-1).

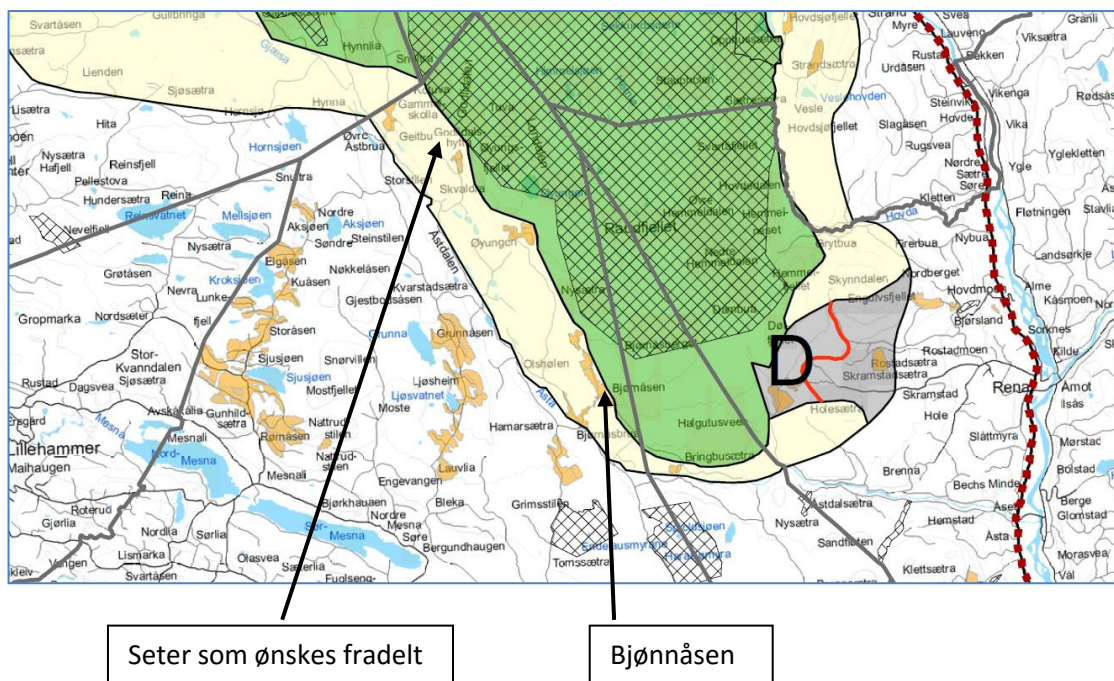
Det er nå søkt om matrikulering av 8 eiendommer innenfor Regionalplanområdet, og alle ligger på Bjønnåsen innenfor området avsatt til fritidsbebyggelse i kommuneplanen. Kommunen forventer at det vil komme flere søknader fra Furnes Almending, men da for seterbebyggelse som ligger i LNF-områder.

En parallell sak gjelder søknad fra Pihl AS der det søkes om fradeling av seterbygninger ved opphør av seterdrifta. Det søkes om fradeling av ca. 1 daa og resten av seterløkka tilfaller Pihl AS.

Ringsaker kommune ber nemnda om en prinsippavgjørelse på om nemnda ønsker å være høringsinstans i slike saker, evt. om det kan differensieres mellom sonene.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

De aktuelle eiendommene ligger i regionalplanen i buffersonen, nær nasjonalt villreinområde (se figur 2). I retningslinjene for buffersona heter det at «*Det skal ikke etableres ny fritidsbebyggelse/ fritidseiendommer ut over de som allerede er godkjent gjennom reguleringsplan eller gjennom områder avsatt for fritidsbebyggelse i kommuneplanenes arealdel*».

VURDERING

Antall setrer i drift er stadig synkende, og det er lite som tyder på at denne utviklingen vil snu. Oppretting av punktfeste og fradeling av seterhus er derfor en problemstilling nemnda sannsynligvis vil få flere saker om framover.

Det oppleves nok som rimelig av de fleste at eiere av seterhusene som har vedlikeholdt bygningene og hatt kostnadene med dette, får beholde bygningene. Rett til setrer i en allmenning er imidlertid en bruksrett for landbrukseiendommer, mens eiendomsretten tilligger et fellesskap. Ved fradeling/oppretting av punktfeste endres eiendomsretten. Matrikulerte eiendommer kan da selges fritt.

Det framgår ikke av oversendelsen fra Ringsaker kommune om det ikke bare søkes om fradeling, men også endring av arealformålet til fritidshusbebyggelse. I forhold til regionalplanen er dette et vesentlig punkt. Både den tidligere Fylkesdelplan for Rondane og nåværende regionalplan har hatt som prinsipp at bygg for næringsformål skal prioriteres framfor fritidshusbebyggelse. Selv om mange setrer i dag i praksis brukes som fritidshus, vil et salg gjerne utløse søknader om utvidelser og standardheving.

Antall saker om matrikulering/fradeling av seterhus vil sannsynligvis få et visst omfang i Ringsaker framover. Buffersona i Ringsaker er smal, slik at de aktuelle setrene vil ligge nær nasjonalt villreinområde. Noen av setrene ligger i områder avsatt for fritidsbebyggelse i kommuneplanen. For Bjønnåsen var det pr. desember 2016 kun 16 tomter igjen som ikke var bebygd. 8 nye fritidshus her

er derfor en relativt stor økning av fritidsbebyggelsen i et område svært nær det nasjonale villreinområdet.

Omfanget av saker og nærhet til det nasjonale villreinområdet gjør at matrikulering/fradeling av seterhus bør vurderes i kommuneplansammenheng, ikke som enkeltsaker. Omfanget av slike saker og konsekvensene for villreininteressene kan da vurderes samlet (jfr, Naturmangfoldlova §10).

Loven om bygdeallmenninger (§6-8) sier også at utvidelse av bebyggelse, salg og bortleie bare kan finne sted med samtykke fra allmenningsstyret, og at de nærmere vilkår i festekontrakten avtales mellom eieren og allmenningsstyret. Dersom det i festekontrakten som opprettes mellom Furnes Allmenning og fester ikke gis tillatelse til salg av seterhusene for fritidsformål før omgjøring av seterhus til fritidsformål er vurdert i kommuneplansammenheng, behøver ikke Villreinnemnda å ha slike saker til vurdering.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten mener at omfanget av saker og nærhet til det nasjonale villreinområdet gjør at matrikulering/fradeling av seterhus bør vurderes i kommuneplansammenheng, ikke som enkeltsaker. Omfanget av slike saker og konsekvensene for villreininteressene kan da vurderes *samlet* slik Naturmangfoldlova (§10) krever.

Dersom det i festekontrakten som opprettes mellom Furnes Allmenning og fester ikke gis tillatelse til salg av seterhusene for fritidsformål før omgjøring av seterhus til fritidsformål er vurdert i kommuneplansammenheng, behøver ikke Villreinnemnda å ha slike saker på høring. Dersom matrikulering/fradeling innebærer en omgjøring av seterhus til fritidshus, ønsker Villreinnemnda å ha sakene på høring.

STYRETS BEHANDLING

Det var enighet om at slike saker pga. antallet og nærhet til nasjonalt villreinområde burde behandles i kommuneplansammenheng, ikke som enkeltsaker.

VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten mener at omfanget av saker og nærhet til det nasjonale villreinområdet gjør at matrikulering/fradeling av seterhus bør vurderes i kommuneplansammenheng, ikke som enkeltsaker. Omfanget av slike saker og konsekvensene for villreininteressene kan da vurderes *samlet* slik Naturmangfoldlova (§10) krever.

Dersom det i festekontrakten som opprettes mellom Furnes Allmenning og fester ikke gis tillatelse til salg av seterhusene for fritidsformål før omgjøring av seterhus til fritidsformål er vurdert i kommuneplansammenheng, behøver ikke Villreinnemnda å ha slike saker på høring. Dersom matrikulering/fradeling innebærer en omgjøring av seterhus til fritidshus, ønsker Villreinnemnda å ha sakene på høring.

Vedtaket var enstemmig.

2017/42 AREALSTØRRELSE FOR HYTTER I NASJONALT VILLREINOMRÅDE

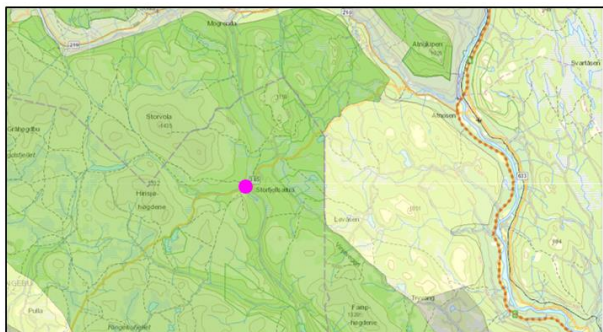
SAKSOPPLYSNINGER

På bakgrunn av enkeltsaker som er behandlet i Arbeidsutvalget nå i vår, er det behov for å ha en prinsippdiskusjon om størrelsen på fritidshus i nasjonalt villreinområde.

Nemnda mottar jevnlig søknader om dispensasjon for utvidelser av fritidshus i nasjonalt villreinområde. Bare i Rondane er det registrert over 1200 fritidsboliger, seterhus og koier i nasjonalt villreinområde, slik at summen av utvidelser kan bli betydelig. I Regionalplanen er det ikke satt noen øvre grense for størrelsen på fritidshus. Gjennom dispensasjonssaker skapes det en presedens for framtidige saker. I buffersona er det satt en øvre grense på 120 m² + parkering. Restriksjonsnivået i nasjonalt villreinområde er strengere enn i buffersona, slik at selv om det ikke er satt noen øvre grense for nasjonalt villreinområde, vil det være naturlig at denne grensa er lavere enn i buffersona.

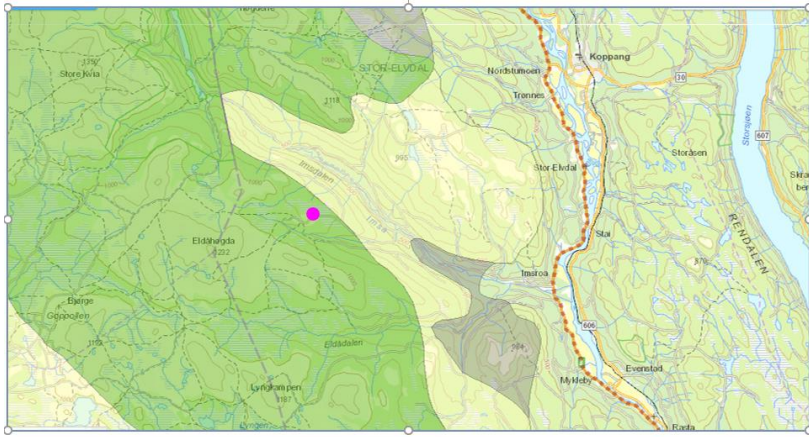
Det er behov for å se på en maks.grense for størrelsen på fritidshus i nasjonale villreinområde når regionalplanen skal rulleres, men det er sannsynlig at nemnda vil få en rekke søknader om utvidelser av fritidshus i nasjonalt villreinområde før den tid. Med såpass få møter som nemnda har ressurser til å ha i løpet av året, vil mange saker bli avgjort av arbeidsutvalget. Det er derfor behov for at nemnda diskuterer retningslinjer for behandling av slike saker.

To saker i vår har aktualisert problematikken. Den ene saken gjaldt tilbygg til hytte ved Friisvegen, ved avkjøring til Storfjellseter i Ringebu kommune (se kart under). Eksisterende hytte og uthus er på til sammen 55 m², og det ble søkt om tilbygg på 39.5 m², til sammen 94.5 m². Nemnda frarådte utvidelsen ut fra presedenshensyn (sak 2017/5).

Ringebu kommune behandlet saken og tillatelse på tvers av nemndas tilråding. Vedtaket ble begrunnet bl.a. med at gjennomsnittsstørrelsen på hytter i dette området er på 80-100 m², slik at presedensvirkningen blir begrenset.

Den andre saken gjaldt tilbygg til hytte ved Gåla i Imsdalen. Eksisterende hytter og uthus er på til sammen 90 m², og det søkes om tilbygg på 37 m², til sammen 127 m². Nemnda frarådte utvidelsen ut fra presedenshensyn (sak 2017/18). Også Hedmark fylkeskommune og Fylkesmannen i Hedmark frarådte dispensasjon.

Ved behandling av saken redusert Stor-Elvdal kommune tilbygget, men tillot et tilbygg på 28 m², dvs. et totalareal for eiendommen på 118 m². Rådmannen skrev i saksinnstillingen at tiltaket vil skape presedens, men mente likevel etter en samlet vurdering at dispensasjon kunne innvilges.

Etter forhåndskonferering vedtok arbeidsutvalget å påklage saken i Stor-Elvdal med ikke i Ringebu (sak 2017/36, protokollen er ikke godkjent, slik at den ikke er sendt ut ennå). Vedtaket var som følger:

«Dispensasjonen som er innvilget vil kunne ha stor presedensvirkning for hele planområdet. Å åpne for utvidelser av hytter i nasjonalt villreinområde tilsvarende øvre grense i buffersona vil samla sett kunne medføre et økt ferdselstrykk som er uheldig for villreinens arealbruk, både i det området hytta ligger og generelt i nasjonalt villreinområde (nml § 10).

Det er behov for å gjennomgå dispensasjonspraksisen i nasjonalt villreinområde i regionalplanen når planen skal rulleres. Inntil en slik samla vurdering er foretatt, mener nemnda at det må sannsynliggjøres at saken ikke vil ha presedens for tilsvarende saker i nasjonalt villreinområde, eller totalt BRA for eiendommen må settes vesentlig lavere.

Nemndas sekretær utformer en klage som godkjennes og underskrives av leder av nemnda».

VURDERING

Ringebus vedtak innebærer en øvre arealgrense for fritidshus i nasjonalt villreinrområde på 100 m². Kommunen viser til at dette er gjennomsnittsstørrelsen for hytter i dette området av kommunen, slik at presedensvirkningen er begrenset for andre områder i Ringebu.

Stor-Elvdal kommune reduserte størrelsen på påbygget ved den politiske behandlingen i kommunen, men størrelsen er likevel omtrent den samme som øvre grense i buffersona. Dette vurderes som for høyt, særlig når rådmannen viser i saksinnstillingen til at dette vil skape presedens.

Villreinnemnda har klagerett på vedtak, men vi må ha en nøye vurdering av hvilke saker vi skal bruke dette virkemiddelet på. Nemnda må bl.a. vurdere hvilke tiltak det er sannsynlig at vi kan få medhold i. Dersom nemnda har mange klager vi ikke får medhold i, vil dette svekke nemndas posisjon i forhold til kommunene. På den andre siden vil avgjørelser i klagesaker hjelpe nemnda i fortolkningen av regionalplanen (dersom kommunene ikke endrer et vedtak som er pålagt, går dette til Fylkesmannen i gjeldende fylke for avgjørelse, eventuelt til settefylkesmann).

Med det store antall fritidshus, setrer og buer som er i nasjonalt villreinområde (1200 bare i Rondane), anbefales det at nemnda er restriktive i forhold til dispensasjonssøknader om utvidelser av

fritidshus i denne sonen, inntil det eventuelt foreligger nye retningslinjer i en revidert regionalplan. Det foreslås følgende retningslinjer for nemndas behandling av søknader om påbygg i nasjonalt villreinområde:

- Påbygg der totalt areal for en fritidseiendom i nasjonalt villreinområde overstiger 100 m² påklages. Det kan være unntakstilfeller, men disse må ha en grundig vurdering og det må sannsynliggjøres at saken ikke har vesentlig presedensvirkning.
- For dispensasjonssaker under 100 m² videreføres dagens praksis med en individuell vurdering av hver enkelt sak i forhold til konsekvensene for villreinen.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten mener at det er beklagelig at gjeldende Regionalplan for Rondane og Sølknletten ikke har en maksimumsgrense for størrelsen på fritidshus i nasjonalt villreinområde.

Restriksjonsnivået i nasjonalt villreinområde er strengere enn i buffersona, slik at selv om det ikke er satt noen øvre grense for nasjonalt villreinområde, vil det være naturlig at denne grensa er lavere enn i buffersona (120 m² + parkering). Inntil det eventuelt foreligger nye retningslinjer i en revidert regionalplan, vil nemnda være restriktiv i forhold til dispensasjonssøknader om utvidelser av fritidshus i nasjonalt villreinområde:

- Påbygg der totalt areal for en fritidseiendom i nasjonalt villreinområde overstiger 100 m² påklages. Det kan være unntakstilfeller, men disse må ha en grundig vurdering og det må sannsynliggjøres at saken ikke har vesentlig presedensvirkning.
- For dispensasjonssaker under 100 m² videreføres dagens praksis med en individuell vurdering av hver enkelt sak i forhold til konsekvensene for villreinen.

STYRETS BEHANDLING

Styret sluttet seg til saksframlegget.

VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten mener at det er beklagelig at gjeldende Regionalplan for Rondane og Sølknletten ikke har en maksimumsgrense for størrelsen på fritidshus i nasjonalt villreinområde.

Restriksjonsnivået i nasjonalt villreinområde er strengere enn i buffersona, slik at selv om det ikke er satt noen øvre grense for nasjonalt villreinområde, vil det være naturlig at denne grensa er lavere enn i buffersona (120 m² + parkering). Inntil det eventuelt foreligger nye retningslinjer i en revidert regionalplan, vil nemnda være restriktiv i forhold til dispensasjonssøknader om utvidelser av fritidshus i nasjonalt villreinområde:

- Påbygg der totalt areal for en fritidseiendom i nasjonalt villreinområde overstiger 100 m² påklages. Det kan være unntakstilfeller, men disse må ha en grundig vurdering og det må sannsynliggjøres at saken ikke har vesentlig presedensvirkning.
- For dispensasjonssaker under 100 m² videreføres dagens praksis med en individuell vurdering av hver enkelt sak i forhold til konsekvensene for villreinen.

Vedtaket var enstemmig.

2017/43 RINGSAKER – DISPENSASJON FOR OPPFØRING AV NY SELVBETJENT OVERNATTINGSHYTTE, ØYUNGEN

SAKSOPPLYSNINGER

Hamar og Hedemarken Turistforening (HHT) søker om å etablere en ny turisthytte ved Øyungen i Ringsaker kommune. Dette er en revidert søknad i forhold til tidligere søknad som villreinnemnda har behandlet (sak 2017/11).

HHT har kjøpt ei privathytte ved Øyungen som de i utgangspunktet ønsket å rive for å bygge ei ny hytte med 17-18 sengeplasser. Hytta er lokalisert i nasjonalt villreinområde, nær Hemmeldalen naturreservat. Nemnda frarådte byggingen. Det samme gjorde Planrådet for Villrein/Hedmark fylkeskommune og Nasjonalparkstyret for Rondane og Sølnekletten. Nemnda gjorde følgende vedtak:

«Villreinnemnda mener prinsipielt at tilrettelegging for allmenhetens friluftsliv er positivt. Områdene rett øst for ei planlagt ny hytte er imidlertid så viktige kalvings- og sommerbeiter for villreinen at de i 2006 ble vernet som naturreservat, den strengeste verneformen i Norge. Retningslinjene i regionalplanen for Rondane-Sølnekletten er klare på at ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås. Å etablere ei turisthytte vil, ut fra erfaringene med andre sjølbetjeningshytter i Rondane, kunne medføre økt trafikk inn i villreinens leveområder.

HHT har allerede et godt hyttetilbud til sine medlemmer og bosatte i regionen. For å legge til rette for de som bruker Rondanestien vil det fra et villreinhensyn være bedre å utvide den eksisterende Godlidalshytta med noen flere sengeplasser. Dette vil ikke løse utfordringen med lang dagsmarsj mellom Hallgutusveen og Godlidalshytta, men fotturistene langs Rondanestien har svært mange alternativer i Sør-Norge for en fottur over flere dager. Villreinen i Rondane har få beitealternativer. Villreinnemnda mener derfor at hensynet til villreinens beiteområder må veie tyngre enn kortere dagsmarsjer for de som går Rondanestien.

Nemnda viser til at det i andre deler av Rondane jobbes med å flytte ei sjølbetjent turisthytte ut av nasjonalt villreinområde (Gråhøgdbu i Ringebu kommune). Også ut fra presedenshensyn vil det være uheldig å etablere ei helt ny sjølbetjeningshytte inne i nasjonalt villreinområde.

Villreinnemnda frarår ut fra dette at dispensasjon innvilges».

Ringsaker kommune inviterte i etterkant av høringen til et dialogmøte 19.mai. Etter avklaring med leder av nemnda deltok nemndas sekretær på møtet, men med mandat kun å orientere om bakgrunnen for nemndas vedtak. Dette ble klargjort for øvrige deltakere i forkant av møtet, samt at nemndas sekretær ikke hadde mandat til å forhandle på vegne av nemnda. Andre deltakere på møtet var Fylkesmannen i Hedmark, Hedmark fylkeskommune, en representant fra Ringsaker jakt- og fiskeområde, foruten HHT og saksbehandlere fra Ringsaker kommune.

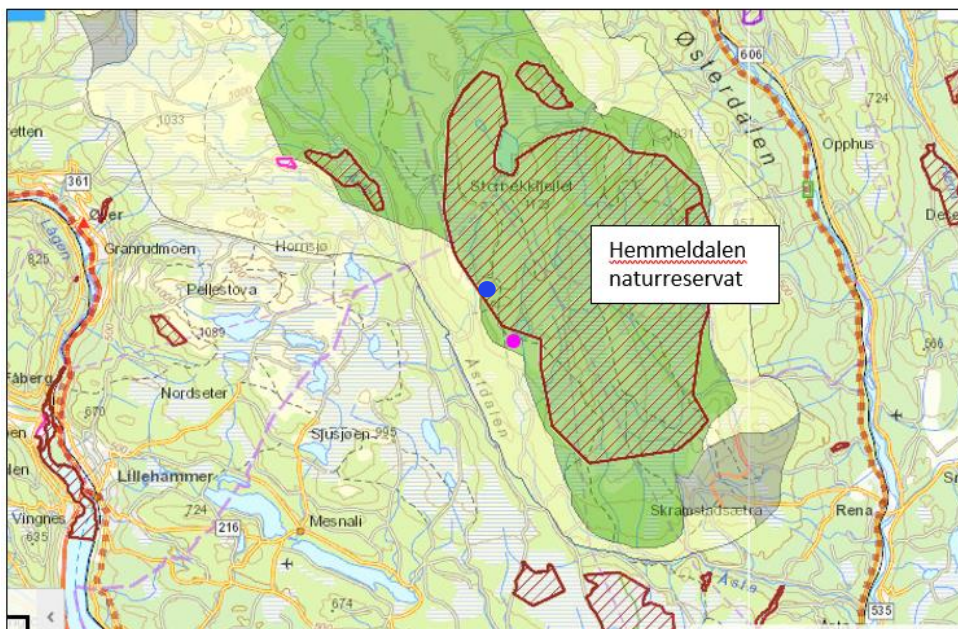
Ringsaker kommune foreslo på møtet overfor HHT at de i stedet for å klage på saken, noe de vurderte, kunne se på muligheten for å legge ned Godlidalshytta (eksisterende turistforeningshytte noe lengre nord) og i stedet bygge opp ei mindre hytte ved Øyungen. Det ble understreka fra alle deltakere at en slik søknad ville bli behandlet på fritt grunnlag, uten noen bindinger fra møtet. Det ble imidlertid også signalisert fra flere at en ny hytte ved Øyungen måtte være vesentlig mindre enn forslaget om 17-18 sengeplasser.

Hamar og Hedemarken Turistforening har nå fremmet en ny søknad til Ringsaker kommune. I forhold til opprinnelig søknad søkes det nå om følgende:

1. Godlidalshytta tas ut av DNTs rutenett og opphører dermed som selvbetjent hytte.
2. Tiltaket på omsøkt hytte eiendom reduseres til oppføring av 1 bygg.
3. Oppføring av hytta søkes nå med bruksareal (BRA) inntil 100 m².
4. Bygningstiltak utføres for en god løsning av bod/do.
5. Kapasiteten blir mindre enn 10 senger.

Det er på oversendte tegninger angitt tre soverom, med to sengeplasser på hvert rom. Det er ikke vist om dette er køyesenger eller vanlig senger.

HHT skriver i søknaden at «*det vil være aktuelt å holde hytta stengt i kalvingsperioden (01.05-10.06) for villrein – tilsvarende som Vetåbua, Djupslia, Jammerdalsbua og Gråhøgdbu nordover langs Rondanestien*».

Plassering av foreslått ny hytte er vist med lilla prikk. Plassering av Godlidalshytta er vist med blå prikk.

VURDERING

Både Godlidalshytta og ei ny hytte ved Øyungen er lokalisert innenfor nasjonalt villreinområde. Retningslinjene i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten er klare på at ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås. Ut fra presedenshensyn er det vanskelig å godkjenne nye utbygginger i denne sona, jfr. saksinnstillingen i sak 2017/11. Villreinemnda har ikke grunnlag for å si at en plassering av ei DNT-hytte ved Øyungen er mindre skadelig for villreinen enn dagens Godlidalshytte, så lenge det er ferdselen østover fra hyttene, og ikke langs Rondanestien, som er hovedutfordringen.

Godlidalshytta eies av Pihl as. At leieforholdet med HHT opphører betyr neppe av hytta rives, men at hytta vil bli brukt på en annen måte. På den andre sida ligger det allerede en eksisterende hytte der den nye HHT-hytta foreslås bygget.

Når det gjelder antall sengeplasser er det naturlig å sammenligne med de nærmeste hyttene nord og sør for Godlidalshytta, som har 4 sengeplasser. Nærmeste hytte i sør på Rondanestien er Halgutusveen med 6 sengeplasser. Sandfløten, en dagsmarsj lenger sør fra Halgutusveen har også 6 sengeplasser. Nærmeste hytte nordover fra Godlidalshytta er Lyngbua med 5 sengeplasser. I forhold til hyttenettet på Rondanestien er derfor 10 sengeplasser høyere enn kapasiteten på de nærmeste turisthyttene.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinområdene i Rondane er under et stort press. Retningslinjene i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten er klare på at ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås.

I dette tilfellet er det imidlertid snakk om å erstatte et tiltak i nasjonalt villreinområde med et annet tiltak. Et nytt tiltak vil derfor ikke ha presedensvirkning dersom tiltaket er av samme karakter som det tiltaket som blir erstattet. Villreinnemnda motsetter seg derfor ikke at dispensasjonen innvilges som omsøkt, forutsatt at følgende vilkår oppfylles:

- Maks. antall sengeplasser i ny hytte ved Øyungen er 6 plasser. Dette er i samsvar med hytter nord og sør for dagens Godlidalshytte.
- Ei ny hytte ved Øyungen skal holdes stengt i kalvingsperioden (01.05-10.06) for villrein.
- Transport av ved og varer til hytta skal fortrinnsvis skje på vinterføre.

STYRETS BEHANDLING

Det ble pekt på at Godlidalshytta er et yndet turmål for bl.a. de som har hytte i nærheten. Selv om DNT legger ned sin virksomhet, vil hytta kunne fortsette å være åpen for allmenn bruk. Dersom det blir to åpne hytter i området vil dette kunne føre til økt ferdsel i området. Både Godlidalshytta og den foreslåtte nye DNT-hytta ved Øyungen ligger nær trekkveger brukt på 80-tallet. Med villreinens sykliske arealbruk er det derfor viktig å ikke øke aktiviteten i dette området. Det må derfor settes som vilkår at også Godlidalshytta skal holdes stengt i kalvingsperioden.

VEDTAK

Villreinområdene i Rondane er under et stort press. Retningslinjene i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten er klare på at ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås.

I dette tilfellet er det imidlertid snakk om å erstatte et tiltak i nasjonalt villreinområde med et annet tiltak. Et nytt tiltak vil derfor ikke ha presedensvirkning dersom tiltaket er av samme karakter som det tiltaket som blir erstattet. Villreinnemnda motsetter seg derfor ikke at dispensasjonen innvilges som omsøkt, forutsatt at følgende vilkår oppfylles:

- Maks. antall sengeplasser i ny hytte ved Øyungen er 6 plasser. Dette er i samsvar med hytter nord og sør for dagens Godlidalshytte.

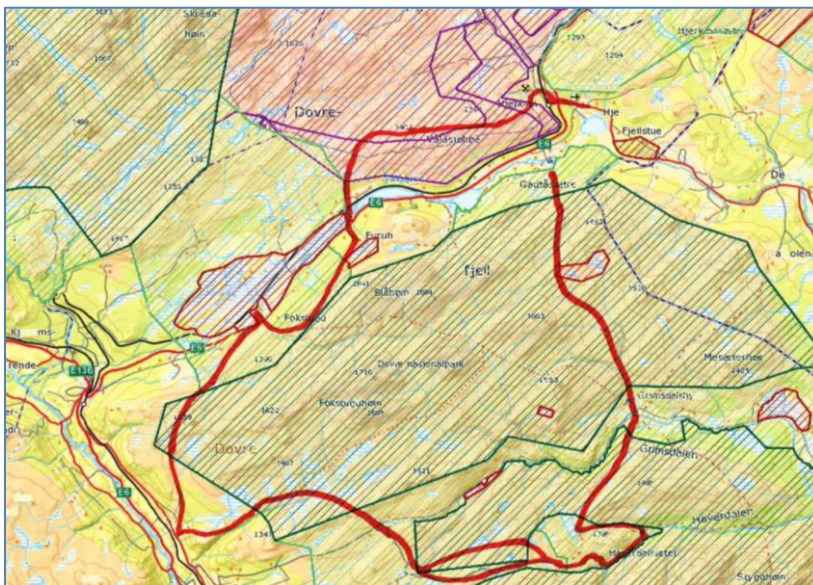
- Både ei ny hytte ved Øyungen og Godlidalshytta skal holdes stengt i kalvingsperioden (01.05-10.06) for villrein.
- Transport av ved og varer til hytta skal fortrinnsvis skje på vinterføre.

Vedtaket var enstemmig.

2017/44 RONDANE OG DOVRE NASJONALPARKSTYRE– ORGANISERT RIDETUR – HJERKINN FJELLSTUE OG FJELLRIDNING AS

SAKSOPPLYSNINGER

Hjerkinn Fjellstue og Fjellridning AS, søkte 02.06.17 Rondane og Dovre nasjonalparkstyre om tillatelse til organisert riding innen verneområdene Dovre NP, Grimsdalen LVO og Rondane NP (kart over ruta ble ettersendt først 26.6.). Det ble søkt om en ridetur med 18 hester fra 25.-28.juli. Ruta var fra Hjerkinn via Grisungdalen til Furuhaugli på dag 1, videre til Fokstua og Skeie på Dovre på dag 2, så Gautstigen til Haverdalsseter dag 3 og hjem til Hjerkinn via Grimsdalshytta på dag fire (se kart under).

Kart som fulgte søknaden

Søknaden ble behandlet av nasjonalparkforvalter som delegert vedtak 29. juni. Søknaden om organisert riding i den nordlige delen av Rondane nasjonalpark på traséene mellom Grimsdalshytta og Haverdalen ble avslått, med henvisning til føringer i forvaltningsplanen. Avslaget gjaldt også for de omsøkte traséene som kommer innenfor nasjonalparkgrensa i vestre del av Dovre nasjonalpark, da forvaltningsplan og delegeringsreglement ikke åpner for administrativ behandling av søknader som ikke anses som kurante. For strekningen mellom Gautåseter og Grimsdalshytta ble det gitt dispensasjon, siden verneforskriften og forvaltningsplanen åpnet for at slik dispensasjon kunne gis.

Søker påklagde vedtaket 9. juli. En vikarierende forvalter lagde da en sak til Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, som ble sendt ut 11. juli. Arbeidsutvalget behandlet saken i telefonmøte 14. juli. AU ga her søker tillatelse til å ri ruta som opprinnelig omsøkt. Det ble imidlertid forutsatt at siste del av turen inn til Haverdalsseter på dag 3 fulgte vegen gjennom dalen.

Styret anbefalte også, men satte ikke som krav, at søker vurderte muligheten for å ri inn Grimsdalen i stedet for å gå nord for Einbuggdalen.

Vedtaket ble oversendt fredag 14. juli, etter lunch. Dette var to timer før sekretæren gikk ut i ferie, og det var ikke tid verken til å lage et saksframlegg for å vurdere klage, eller innkalle AU til et møte. Klagefristen er derfor utløpt.

VURDERING

Saken er uheldig av flere årsaker. En stor del av ruta ligger innenfor nasjonalt villreinområde. Forholdet til villreinen er bare i begrenset grad vurdert. I saksinnstillingen ved klagebehandlingen heter det at det er vanskelig å påvise at én enkelt passering i ytterkantene av Rondane og Dovre nasjonalparker i løpet av et helt år kan bidra til mer forstyrning av villrein, terreng og slitasje. Det nevnes imidlertid at søknaden kan ha presedensvirkning. For villreinen er det nettopp sumeffektene av ulike tiltak pga. ferdsel som er utfordringen, ikke enkelttiltak. For å sikre en helhetlig forvaltning og en avveining av ulike interesser, utarbeides det forvaltningsplaner for verneområdene. Forvaltningsplanene er et resultat av omfattende prosesser. I saksinnstillingen til klagebehandlingen vises det til at *«Ruta gjennom Einbuggdalen i Dovre nasjonalpark (dag 3) og traséen som krysser Rondane nasjonalpark på strekningen mellom Haverdalssetra og Grimsdalshytta på dag 4 er i strid med føringer gitt i forvaltningsplanen. En er her inne i et område som en ønsker å skjerme mot ulike former for organiserte aktiviteter»*. Det gis likevel tillatelse til å gjennomføre den aktuelle turen.

En vet at det de siste årene har vært en betydelig økning i ferdselen i Rondane Nord, og at ferdselspresset er stort. Det er derfor uheldig at forholdet til villreinen og presedensvirkningen av turen ikke er gitt en grundigere behandling. Det er også uheldig at Arbeidsutvalget i Rondane og Dovre nasjonalparkstyre hastebehandler slike saker midt i ferietida, og gir tillatelse til arrangementer som skal foregå før klagefristen er utløpt. Hadde vedtaket i klagesaken kommet utenfor ferietida, ville det ha vært fremmet en sak for nemnda om klage.

Det er her snakk om en organisert tur med relativt mange deltakere og med overnattinger på flere mindre overnattingssteder. Slike turer vil i de fleste tilfeller bli planlagt og markedsført i god tid før turen skal finne sted. Nasjonalparkstyret bør derfor vurdere å sette en veiledende frist for søknader av denne typen, f.eks. 1. mai hvert år.

Selv om klagefristen er ute, bør villreinnemnda vurdere å sende et brev til Rondane og Dovre nasjonalparkstyre der vi peker på momentene over. Det har pga. ferieavvikling ikke vært tid til å utarbeide et forslag til et slikt brev før styremøtet den 16. august. Det foreslås derfor at sekretær utformer et brev som godkjennes og underskrives av styreleder.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda sender brev til Rondane og Dovre nasjonalparkstyre angående sak om organisert ridetur 25.-28.juli 2017 i regi av Hjerkin Fjellstue og Fjellridning. I brevet tas følgende punkter opp:

- I søknader om tiltak og ferdsel i nasjonalt villreinområde må villreininteressene gis en

grundigere vurdering enn det som er gjort i dette tilfellet. Med den økningen en har sett i ferdsel i Rondane de siste årene, bør styret være særlig forsiktig med tillatelser som er i strid med forvaltningsplanen, og som kan skape presedens.

- Det er uheldig at nasjonalparkstyret/AU hastebehandler slike saker i ferietida, og at det gis tillatelse til arrangementer som skal foregå før klagefristen er ute. Klageadgangen blir da ikke reell. Villreinnemnda anbefaler at styret setter en veiledende frist for søknader om arrangementer, f.eks. 1. mai hvert år.

Nemndas sekretær utformer et brev som godkjennes av leder og nestleder før utsendelse.

STYRETS BEHANDLING

Det var enighet om at saken var uheldig, og at det bør sendes et brev til nasjonalparkstyret om dette. Einbuggdalen er et område som bør skjermes mest mulig, da ferdselen her er liten i dag.

VEDTAK

Villreinnemnda sender brev til Rondane og Dovre nasjonalparkstyre angående sak om organisert ridetur 25.-28.juli 2017 i regi av Hjerkin Fjellstue og Fjellridning. I brevet tas følgende punkter opp:

- I søknader om tiltak og ferdsel i nasjonalt villreinområde må villreininteressene gis en grundigere vurdering enn det som er gjort i dette tilfellet. Med den økningen en har sett i ferdsel i Rondane de siste årene, bør styret være særlig forsiktig med tillatelser som er i strid med forvaltningsplanen, og som kan skape presedens.
- Det er uheldig at nasjonalparkstyret/AU hastebehandler slike saker i ferietida, og at det gis tillatelse til arrangementer som skal foregå før klagefristen er ute. Klageadgangen blir da ikke reell. Villreinnemnda anbefaler at styret setter en veiledende frist for søknader om arrangementer, f.eks. 1. mai hvert år.

Nemndas sekretær utformer et brev som godkjennes av leder og nestleder før utsendelse.

Vedtaket var enstemmig.

2017/45 ÅPEN POST: INNSPILL OG ORIENTERINGER FRA KOMMUNENE

Under sak 2017/31 var det enighet i nemnda om at det skulle settes av tid på møtene for de av styremedlemmene som har saker de ønsker å ta opp/orientere om. Dette som alternativ til en «runde rundt bordet» ved starten av møtet.

Nord-Fron: Det har kommet 26 innspill for arealene på Kvamsfjellet i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel. Planutvalget har hatt en silingsrunde, og det var tverrpolitisk enighet om at det ikke skal jobbes noe videre med 20 av innspillene. Aktiviteter/arrangementer er ikke en del av kommuneplanprosessen.

Ringebu: Kalvetellingene i sørlige områder av Rondane Sør viser normal andel kalv. Tellingen i nordlige deler av området er ikke oppsummert ennå. Det er felt både ulv og bjørn i Ringebu i sommer. Det er sendt brev fra alle rettighetshaverne i Rondane Sør til Miljødirektoratet om at de ønsker et mer effektivt uttak av ulv (bruk av helikopter).

Folldal: Etterlyste bedre informasjon til villreinjegere om skrantesjuka og prøvetaking. Fjellstyrene bør legge ut lenke på sine sider til Hjorteviltportalen (<http://www.hjortevilt.no/skrantesjuka/>).

Øyer: Det er et problem at fjellstyret får søknader om arrangementer nær opp til arrangementsdatoen. Det blir da liten tid til saksbehandling, og å innhente uttalelse fra andre parter.

Sel: Flytting av parkeringsplassen på Spranget er en tung prosess. Nasjonalparkstyret skal nå, i samarbeid med kommunen, gjennomføre en «mulighetsstudie» for hvilke konsekvenser en flytting vil ha.

VEDLEGG: Oversendte vedtak fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

- Rondane nasjonalpark - Dispensasjon - Motorferdsel 2017 - Bruk av snøskuter til transport av materialer og utstyr til reparasjon av bru ved Eldåbu.
- Hemmeldalen naturreservat – Dispensasjon - Motorferdsel - 2017 -2020. Bruk av snøskuter for transport av forsyninger til bu ved Heøgetjern.
- Hemmeldalen naturreservat – Dispensasjon - Motorferdsel - 2017 -2020. Bruk av snøskuter for transport av forsyninger til bu ved Bergesjøen.
- Rondane nasjonalpark - Dispensasjon - 2017 - Bruk av drone til filming rundt Formokampen.
- Rondane nasjonalpark - Avslag - Motorferdsel - 2017 – Bruk av drone under telling av rein om vinteren - Villreinutvalet i Rondane sør.
- Myldingi naturreservat - Avslag klage - 2016 - Oppføring av tilbygg på fritidsbolig.
- Hemmeldalen naturreservat - Dispensasjon - Motorferdsel 2017 - Bruk av snøskuter til transport av ved og vedlikeholdsmateriell til Stensjøen.
- Hemmeldalen naturreservat - Dispensasjon – Grøfterensk på seterkve på Øvre Himmeldalen seter.
- Hemmeldalen naturreservat - Dispensasjon - Motorferdsel - 2017 - Transport av ved, proviant, materialer og utstyr med snøskuter til Kroksjøen.
- Hemmeldalen naturreservat - Dispensasjon - Motorferdsel - 2017 - Bruk av snøskuter for transport av materiell og søppel til/fra Raudfjellet.
- Frydalen landskapsvernområde - Dispensasjon - Flomsikringstiltak ved Luseby, Furusjøen.
- Frydalen landskapsvernområde - Dispensasjon - 2017 - Oppføring av gapahuk ved Øyasetra.
- m. Rondane nasjonalpark - Dispensasjon - Motorferdsel 2017 - Bruk av snøskuter for transport t av vedlikeholdsmateriell til bu i Vulufjell Statsalmenning.
- Rondane nasjonalpark - Dispensasjon - Motorferdsel - 2017- Bruk av snøskuter for transport av ved, propan og proviant Rundhøbu.
- Frydalen landskapsvernområde - Avslag- Tilbygg til uthus.
- Rondane nasjonalpark - Dispensasjon - 2017 - 2020 - Organiserte rideturer i ytterkant av Rondane nasjonalpark mot Frydalen.
- Delegert vedtak - Hemmeldalen naturreservat - Utlegging av geocacher på Hemmelkampen – Avslag.
- Rondane nasjonalpark - Dispensasjon – Motorferdsel - 2017 - Transport av materialer til hytte ved Peer Gynt hytta.
- Grimsdalen landskapsvernområde - Avslag - Inngjerding Elven sæter, Grimsdalsvegen.

- Dovre og Rondane nasjonalparker - Dispensasjon for organisert ridning fra Grimsdalshytta til Gautåseter.
- Frydalen landskapsvernområde – Dispensasjon for bruk av traktor for transport av utstyr til hytte.
- Grimsdalen landskapsvernområde - Dispensasjon - Motorferdsel - 2017 - Bruk av Grimsdalsvegen for vedlikehold av gjerder og klargjøring før beiteslipp (2 dispensasjoner).
- Rondane nasjonalpark - Avslag- Motorferdsel - 2017 - Kjøring på veien mellom Spranget og Rondvassbu- Vedlikehold på betjeningsboligen.
- Rondane nasjonalpark - Avslag - Motorferdsel - 2017 - Kjøring til Rondvassbu.
- Hemmeldalen naturreservat - Dispensasjon - Omdisponering av naust i hytte til oppholdsrom.
- Grimsdalen landskapsvernområde - Avslag - Motorferdsel - 2017 - Åpningen av Grimsdalsvegen 03.06.17
- Hemmeldalen naturreservat - Avslag - Motorferdsel - 2017 - Bruk av beltegående jernhest.
- Rondane nasjonalpark - Etablering av ny bru over Vesle Ula ved Peer Gynt hytta.
- Rondane nasjonalpark – Mydingi naturreservat - Dispensasjon - Motorferdsel 2017 - Kjøring med bil på Bjørnhollivegen.
- Delegert vedtak - Rondane og Dovre nasjonalpark - Grimsdalen LVO - Dispensasjon - Motorferdsel - 2017 - Kjøring med bil tur retur Grimsdalsgruvehytta.
- Rondane nasjonalpark - Avslag - 2017 - Bruk av drone ifm. Filmproduksjon.
- Rondane nasjonalpark - Dispensasjon - Motorferdsel - 2017 - Oppføring av ny do ved Langtjønnbua.

Lillehammer 17.08.2017

Marit Vorkinn, Sekretær, Sign.

Underskrifter for nemnda

.....

.....

.....

.....